

PREDSTAVITEV DELOVANJA SLOVENSKE ČEBELARSKE AKADEMIJE: VIZIJA, POMEN IN POSLANSTVO

Damjana GROBELŠEK¹

Izvleček

Slovensko čebelarstvo akademijo (SČA) opredeljuje Zakon o kmetijstvu ZKme-1E in je namenjena neformalnemu izobraževanju o slovenskem načinu čebelarjenja. SČA je del Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS) in se nahaja v Ljubljani na sedežu inštituta. SČA je nastala kot odgovor na povpraševanje tujcev glede slovenskega bogatega znanja o čebelarstvu. Sestavlja jo predstojnik akademije in programski odbor s predstavniki KIS, trije predstavniki čebelarjev, ki jih predlaga Čebelarska zveza Slovenije, predstavnik javne svetovalne službe v čebelarstvu, predstavnik Univerze v Ljubljani, Biotehniške fakultete, predstavnik Univerze v Mariboru, Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, predstavnik Univerze v Ljubljani, Veterinarske fakultete, Nacionalnega veterinarskega inštituta, predstavnik srednjih šol, izvajalk izobraževalnih programov s področja kmetijstva, predstavnik ministrstva, predstavnik ministrstva, pristojnega za izobraževanje, predstavnik ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve. SČA je inovativna s svojim tematsko osredotočenim pristopom, ki spodbuja kandidate h kreativnemu mišljenju. Cilji Slovenske čebelarske akademije so izboljšanje znanja na področju čebelarstva v mednarodnem prostoru, povečanje promocije Slovenije, slovenskega čebelarstva in turizma, izboljšanje zaposlitvene možnosti, izboljšava ozaveščenosti o pomenu čebel in opraševanja.

Ključne besede: Slovenska čebelarska akademija, čebelarstvo, tematsko osredotočen pristop izobraževanja, kranjska sivka, Kmetijski inštitut Slovenije, promocija Slovenije, čebele

PRESENTATION OF SLOVENIAN BEEKEEPING ACADEMY: VISION, IMPORTANCE AND MISSION

Abstract

The Slovenian government has decided to set up the beekeeping academy of Slovenia (BAS) to serve mainly foreign learners with Slovenian beekeeping knowledge. The BAS is part of the Agricultural Institute of Slovenia (AIS) and is located at headquarters of AIS in Ljubljana. The establishment of the academy is defined by law (ZKme-1E). The aim of the Academy is to respond to the interests in knowledge about Slovenian beekeeping that has been shown from abroad. The BAS consists of the head of academy and programming committee, which includes representatives of the: AIS, the Ljubljana faculties of biotechnology, Veterinary medicine, as well as the Maribor Faculty of Agriculture and Life Sciences, representatives of beekeepers, public advisory service in beekeeping, representative of secondary schools, Ministry of education, science and sport, Ministry of agriculture, forestry and food, Ministry of foreign affairs. BAS is a pioneer in providing an innovative approach in leadership development, an innovative approach with Problem Based Education (PBE). By practising critical and creative thinking, students will be equipped to consider the impact of bees, based on social, environmental and economic criteria. The mission of BAS is to spread extensive knowledge of Slovenian beekeeping, spreading the ecological way of thinking and lifestyle, promoting Slovenia and knowledge of Slovenian beekeepers and endemic breed of Slovenian bee (*Apis mellifera carnica*) in the world and integrating different disciplines in a common mission of spreading quality knowledge about bees and beekeeping.

Key words: Beekeeping academy of Slovenia, beekeeping, problem based education, Carniolan bee, Agricultural institute of Slovenia, promotion of Slovenia, bees

¹ Dr. vet. med., predstojnica Slovenske čebelarske akademije, Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova ulica 17, Ljubljana, damjana.grobelsek@kis.si

UVOD

Dejstvo, da smo Slovenci čebelarški narod, kjer ima čebelarjenje poseben status kmetijske dejavnosti, botruje zavedanju o pomenu čebel in skrbi, da je znanje o čebelarjenju na visoki ravni.

Čebelarstvo v Sloveniji uživa mednarodno priznanje zaradi svoje tradicije ter posebnosti. Avtohtona podvrsta čebele *Apis mellifera carnica*, znana tudi pod imenom kranjska sivka, je druga najbolj razširjena vrsta čebele na svetu. SČA odgovarja na povpraševanje tujcev po slovenskem znanju o čebelarjenju. SČA bo s svojimi aktivnostmi pripomogla k spodbujanju razvoja čebelarstva po svetu in tudi v državah v razvoju ter s tem pripomogla k promociji Slovenije v tujini.

Slika 1: *A. mellifera carnica*; vir Eva Cukjati

DELO SLOVENSKE ČEBELARSKE AKADEMIJE

PREVZEM IZVEDBE PILOTNEGA PROJEKTA ČEBELARJENJE V BANGLADEŠU

Z vzpostavitvijo delovanja SČA, so na akademijo prešle aktivnosti povezane z izvedbo pilotnega projekta Čebelarjenje v Bangladešu. Projekt je bil zasnovan na podlagi povpraševanja po bogatem slovenskem znanju na področju čebelarjenja s strani največje nevladne organizacije BRAC, ki si prizadeva za razvoj in pomoč revnejšim državam.

Cilj projekta je razvoj čebelarstev, ki bodo pripomogla k izboljšanju kvalitete življenja revnim bangladeškim družinam, saj bodo s prodajo čebeljih pridelkov vplivali na družinski proračun. Prav tako je cilj projekta izboljšati in dvigniti na višji nivo celotno tehnologijo čebelarjenja v Bangladešu. Slovenska čebelarška akademija je projekt prevzela v fazi priprav na praktično izvedbo, ki bo potekala ob prisotnosti potujočega učitelja SČA, ki bo v

Slika 2: raziskovalno delo na Mengeškem polju

Bangladešu poučeval skupine izbranih kandidatov, kateri bodo kasneje svoje znanje širili na ostale zainteresirane bangladeške družine.

Strokovnjaki Kmetijskega inštituta Slovenije v sodelovanju s strokovnjaki Nacionalnega veterinarskega inštituta, UL VF in ČZS, so pripravili natančno opredeljen program izvedbe projekta vključno z nabavo osnovne čebelarške opreme ter čebeljimi družinami in plemenskimi maticami za nadaljnjo vzrejo. Program zajema terensko analizo področja kjer se bo projekt praktično izvajal in trenutnega stanja na področju čebelarjenja, analizo tveganja izvedbe projekta in zdravstvenega varstva čebel, analizo reje matic in čebeljih družin, marketinško analizo in natančno časovno opredelitev posameznih faz projekta.

Slika 3: *A. mellifera ligustica* - čebelarjenje v Bangladešu

IZDELAVA CELOSTNE PODOBE SČA

Z začetkom ustanovitve SČA se aktivno izvaja priprava celostne podobe SČA, ki zajema izdelavo logotipa SČA in spletne strani.

Slika 4: logotip SČA

Logotip SČA povezuje akademsko znanje na visoki ravni s simbolom akademskega klobuka, kranjsko sivko – ponos slovenskega čebelarjenja in lipov list kot simbol slovenskega naroda.

PROMOCIJA SČA

Promocija SČA se pričinja z vzpostavitvijo spletne strani in nadaljevala z aktivno udeležbo na Znanstvenem posvetu o čebelah in čebelarstvu na Poklukarjevih dnevih ter ekskurzijo na Zagrebški veterinarski fakulteti.

V septembru 2018 je bilo v sodelovanju s ČZS izvedeno srečanje z ustanoviteljico aktivnosti ACT for Bees, ki jo od leta 2016 izvaja Avstralija. Konec septembra 2018 bo SČA gostila predstavnike največje čebelarske družine v Teheranu, ki se bodo na sedežu SČA – KIS mudili po priporočilu slovenske veleposlanice v Iranu. SČA bo sodelovala na Jesenskem kmetijsko – obrtnem sejmu v Komendi. Pričele se bodo vse aktivnosti povezane z izvajanjem usposabljanj učiteljev prve generacije.

PRAVNA PODLAGA

Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPUVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 in 22/18)

CILJI

Cilji Slovenske čebelarske akademije so naslednji:

1. izboljšanje znanja na področju čebelarstva v mednarodnem prostoru:
 - praktično poučevanje zainteresirane javnosti tako doma kot v tujini, povezovanje različnih strok v skupno poslanstvo širjenja kvalitetnega

Slika 5: raziskovalno izobraževalno delo

2. povečanje promocija Slovenije, slovenskega čebelarstva in turizma:
 - širjenje bogatega, več kot dvesto let starega znanja o čebelarjenju na slovenskem,
 - promocija Slovenije in njene raznolikosti narave v svetu.
 - promocija znanja slovenskih čebelarjev in avtohtone pasme čebele, kranjske sivke, v svetu.
3. izboljšanje zaposlitvene možnosti
 - izvedba izobraževalnih projektov za države v razvoju (potujoči učitelji)
4. izboljša ozaveščenost o pomenu čebel in opraševanja
 - širjenje ekološkega načina razmišljanja in življenjskega stila, spoštovanje živih bitij

POSŁANSTVO IN VIZIJA: življenje z naravo, inovativnost, kreativnost, brezmejnost

Osnovno vodilo SAČ je »Živeti naravno s čebelarsko akademijo.« Izhajajoč iz narave, podaja SAČ na prvo mesto ekološke vrednote in pomen sobivanja z darovi in neskončnimi možnostmi, ki jih človeku tako za osebni, kot za poslovni razvoj ponuja narava. SAČ kot pionirska izobraževalna ustanova na področju neformalnega izobraževanja čebelarjenja ponuja inovativen pristop k podajanju znanja, ki je tematsko osredotočen (Problem based education). Ponuja kreativen pristop interaktivnega učenja in brezmejno širjenje znanja.

PROGRAM

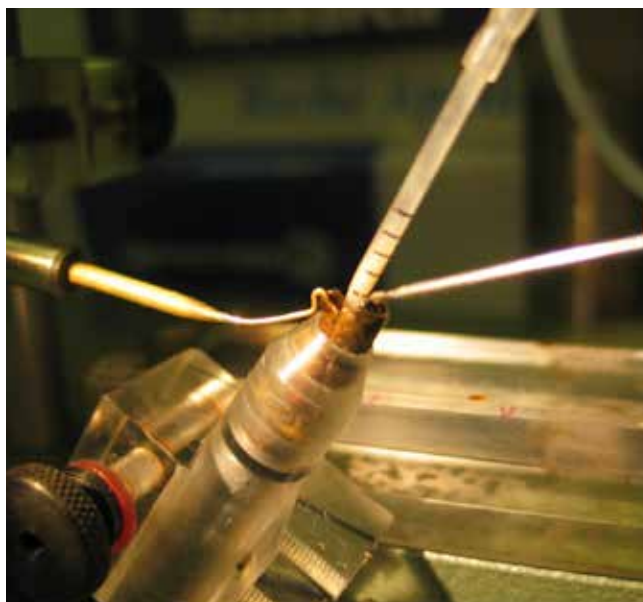
VSEBINSKI PROGRAM

Slovenska čebelarska akademija:

- organizira in izvaja neformalna izobraževanja na področju čebelarstva ter pri tem sodeluje z izobraževalnimi ustanovami in drugimi pravnimi in fizičnimi osebami, ki delujejo na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji in v tujini,
- skrbi za skupno promocijo izobraževalnih ustanov Republike Slovenije na področju čebelarstva in širjenje novih znanj v nacionalnem in mednarodnem okviru v povezavi z raziskovalnim in razvojnim delom na področju čebelarstva
- organizira in izvaja neformalna izobraževanja za države v razvoju
- organizira in izvaja izobraževanja za izvajalce izobraževanj

1. Informativni posvet Slovensko čebelarjenje od A do Ž

Slovenska čebelarska akademija nudi neformalna izobraževanja s področja čebelarjenja, ki je zasnovano kot inovativen, problemsko osredotočen program »Problem based education« (PBE). Izobraževanje se prične z informativnim posvetom Slovensko čebelarjenje od A do Ž,

Slika 6: umetno osemenjevanje matice, vir KIS

ki predstavlja predhodno stopnjo nadaljnjega tematskega izobraževanja PBE. Posvet je oblikovan kot teoretični del splošnega pregleda slovenskega čebelarjenja, ki ga kandidatom predstavijo strokovnjaki SČA. Del posveta je razširjena, k specifičnim temam usmerjena razprava, ki je podlaga za nadaljnjo izbiro ustreznega nivoja programa.

2. Čebelar začetnik (podrobni opis v katalogu)

3. Čebelarski mojster (podrobni opis v katalogu)

4. Čebelarski učitelj (podrobni opis v katalogu)

ZAKLJUČEK

Slovenska čebelarska akademija prinaša možnost povezovanja različnih strok v skupno poslanstvo širjenja kvalitetnega znanja o čebelah in čebelarjenju na slovenskem, sodelovanje z domačimi in tujimi strokovnjaki z različnih področij in praktična uporaba širše mreže znanja. S svojim delovanjem si bo SČA prizadevala k širjenju zavesti vseživljenjskega učenja, k povezovanju posameznih slovenskih

regij in pospeševanju razvoja turizma.

Poglavitni cilj je sooblikovati čebelarja s širokim, uporabljenim znanjem, temeljnimi vrednotami življenja z naravo, globalnim pogledom na čebelarjenje v svetovnem merilu, ki bo s ponosom izkazoval pridobljeno znanje na Slovenski čebelarski akademiji.